

Figure 8.1 A snapshot of a linearly polarized beam of monochromatic light. The direction of propagation is in the $+x$ direction and the picture slides to the right with time.

$$\mathbf{E} = \mathbf{E}_0 \cos 2\pi(\nu t - x/\lambda)$$

$$\mathbf{H} = \mathbf{H}_0 \cos 2\pi(\nu t - x/\lambda)$$

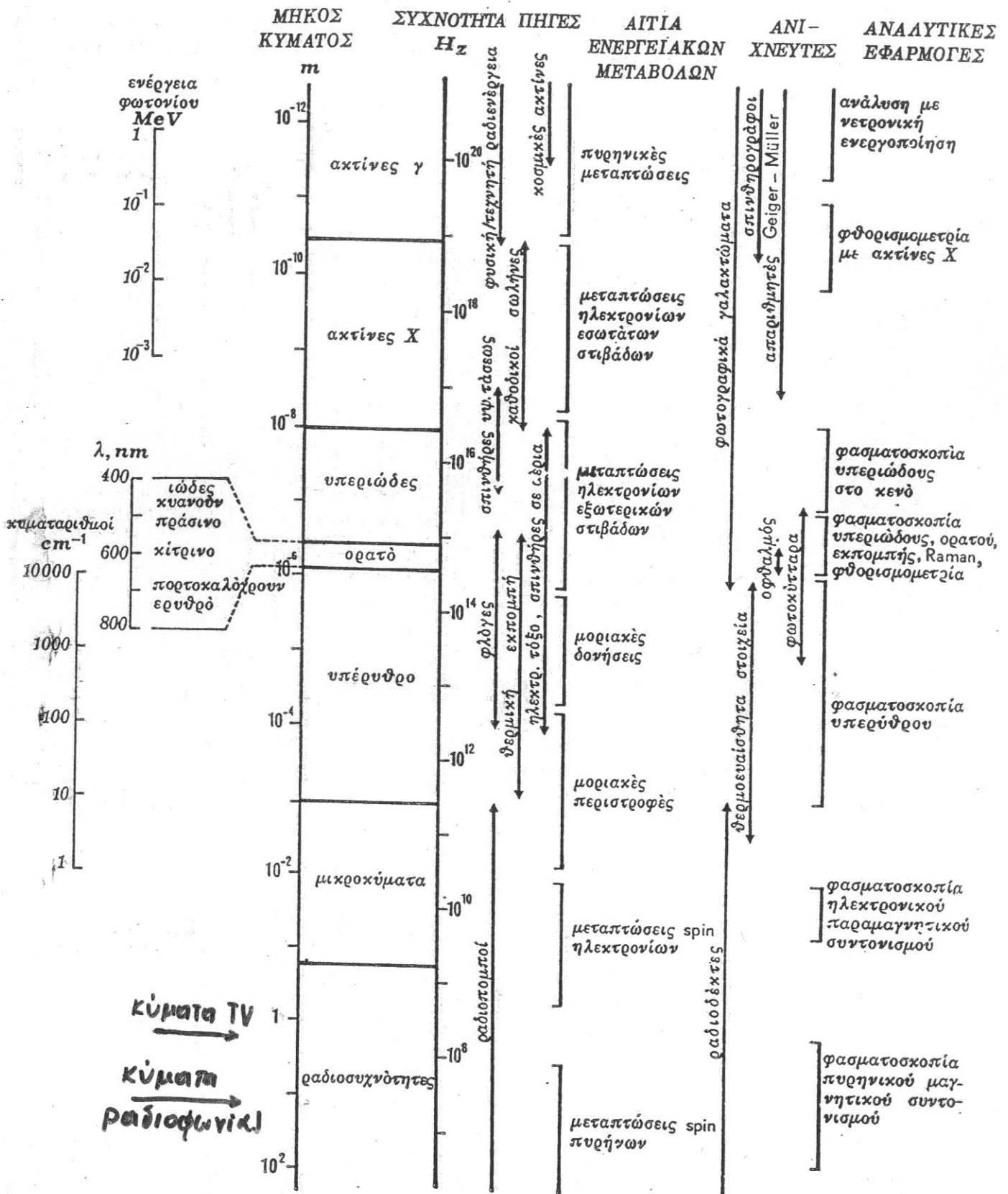
$$\nu\lambda = c$$

$$E = h\nu = \frac{hc}{\lambda}$$

Planck's constant h is $6.63 \times 10^{-34} \text{J} \cdot \text{s}$.

$$\frac{1}{\lambda} = \frac{\nu}{c}$$

$$c = 3 \times 10^8 \text{ m.s}^{-1}$$

Διαγραμματική παράσταση του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος και ταξινόμηση των φασματοσκοπικών τεχνικών ανάλυσεως.

Διάφοροι τύποι Φασματοσκοπίας

Τύπος Ακτινοβολίας	Συχνότητα ^(α) (s ⁻¹)	Μήκος κύματος (cm)	Ενέργεια (eV)	Τύπος μοριακής ή ατομικής μεταβολής	Τύπος φασματοσκοπίας
Ραδιοκύματα	10 ⁵ - 10 ⁹	10 ⁵ - 10 ¹	10 ⁻⁹ - 10 ⁻⁵	Προσανατολισμός πυρηνικού spin σε μαγνητικό πεδίο	πυρηνικού μαγνητικού συντονισμού (NMR) ^(γ) Πυρηνικού τετραπολικού συντονισμού (NQR) ^(γ)
Μικροκύματα	10 ⁹ - 10 ¹¹	10 ¹ - 10 ⁻¹	10 ⁻⁵ - 10 ⁻³	Προσανατολισμός ηλεκτρονικού spin σε μαγνητικό πεδίο Περιστροφή βαρέων μορίων	Ηλεκτρονικού παραμαγνητικού συντονισμού (ESR) ^(δ) Άπω υπέρυθρου, Μικροκυμάτων
Άπω υπέρυθρο	10 ¹¹ - 10 ¹³	10 ⁻¹ - 2 x 10 ⁻³	10 ⁻³ - 10 ⁻¹	Περιστροφή ελαφρών μορίων Ταλαντώσεις βαρέων μορίων	Άπω υπέρυθρου
Υπέρυθρο	10 ¹³ - 10 ¹⁴	2 x 10 ⁻³ - 7 x 10 ⁻⁵	10 ⁻¹ - 10 ⁰	Ταλαντώσεις ελαφρών μορίων	Υπέρυθρου (IR) ^(ε)
Υπεριώδες Ορατό και Εγγύς υπέρυθρο	10 ¹⁴ - 10 ¹⁶	7 x 10 ⁻⁵ - 2 x 10 ⁻⁶	10 ⁰ - 10 ¹	Ταλάντωση-Περιστροφή Μεταπτώσεις ηλεκτρονίων σθένους Διάσπαση χημικών δεσμών	Ηλεκτρονική, Φθορισμός Ατομικής απορρόφησης, Raman ^(στ)
Υπεριώδες	10 ¹⁵ - 10 ¹⁷	2 x 10 ⁻⁵ - 2 x 10 ⁻⁷	10 ¹ - 10 ³	Ιονισμός ατόμων και μορίων Διάσπαση χημικών δεσμών	Φωτοηλεκτρονική Φασματοσκοπία ακτίνων X (XPS) ^(ζ) Περθλαση ακτίνων X
Ακτίνες X	10 ¹⁷ - 10 ¹⁹	2 x 10 ⁻⁷ - 2 x 10 ⁻⁹	10 ³ - 10 ⁵	Απόσπαση εσωτερικών ηλεκτρονίων	
Ακτίνες γ	10 ¹⁹ - 10 ²¹	10 ⁻⁹ - 10 ⁻¹¹	10 ⁵ - 10 ⁷	Διάσπαση πυρήνων	Mössbauer

(α) Υπενθυμίζεται ότι συχνότητα 10⁹s⁻¹ αντιστοιχεί σε 1MHz (μεγαζέρτζ) ή σε 3.3 x 10⁻⁸ cm⁻¹ και ότι 1eV = 1.602 x 10⁻¹² erg/μόριο = 8067 cm⁻¹ = 23.05 kcal mol⁻¹ = 98.44 kJ mol⁻¹ = 2,418 x 10⁸ MHz. Υπενθυμίζεται ακόμη, ότι η συχνότητα ν της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας συνδέεται με το μήκος κύματος λ με τη σχέση νλ = c, όπου c η ταχύτητα του φωτός.

(β) Για σύγκριση αναφέρεται ότι η θερμική ενέργεια των μορίων (το kT δηλαδή θερμοκρασία δωματίου είναι περίπου 0.03eV).

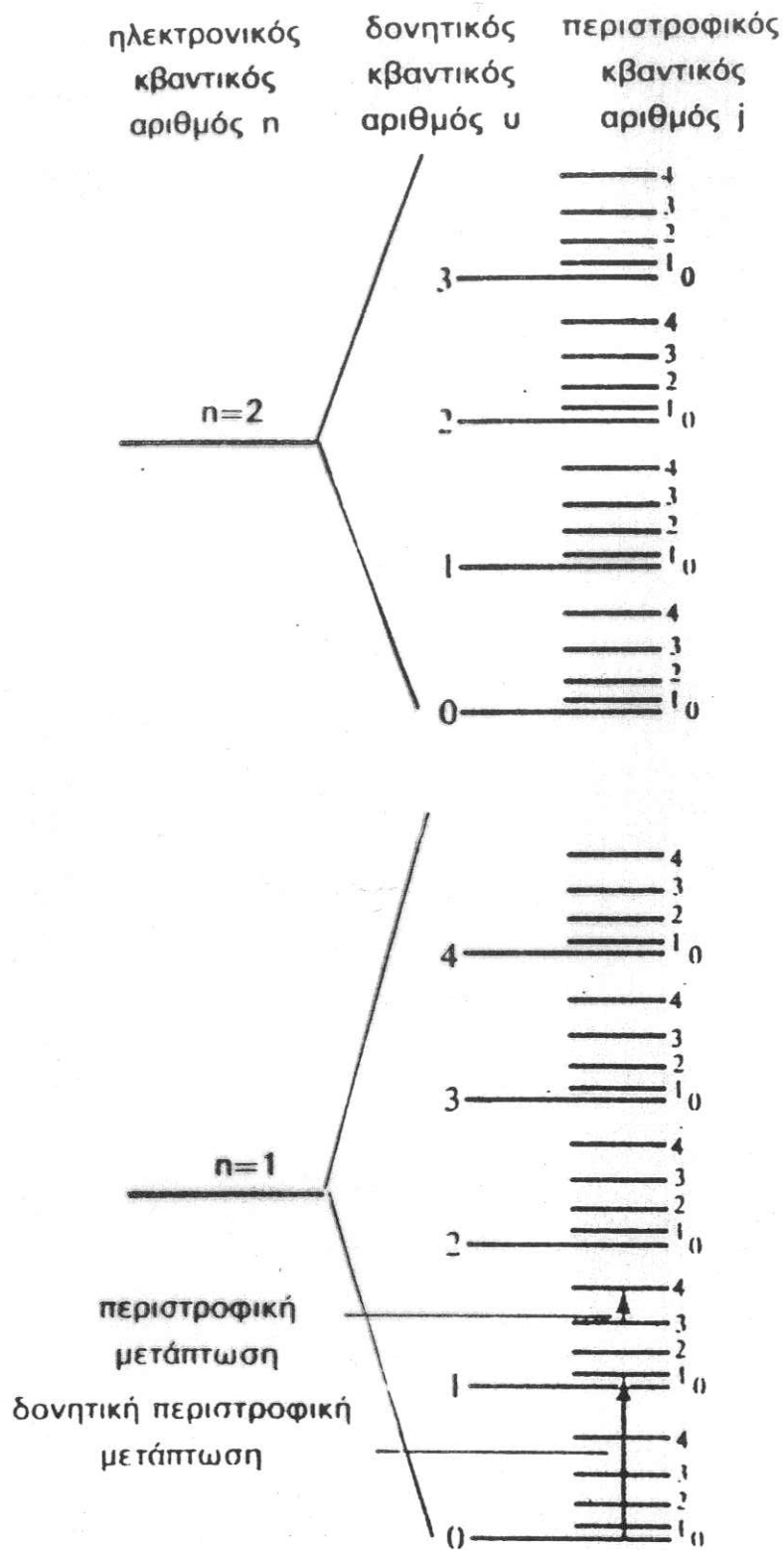
(γ) Nuclear Magnetic Resonance, Nuclear Quadrupole Resonance.

(δ) Electron Spin Resonance.

(ε) Infra Red.

(στ) Στη φασματοσκοπία Raman η διεγείρουσα ακτινοβολία βρίσκεται στο ορατό ή στο υπεριώδες, αλλά οι απορροφήσεις αντιστοιχούν σε δονήσεις και περιστροφές, όπως στη φασματοσκοπία IR.

(ζ) X-ray Photoelectron Spectroscopy.

Ηλεκτρονικές, δονητικές και περιστροφικές στάθμες ενεργείας ενός μορίου.

Τα φάσματα UV-Vis εμφανίζονται εάν μεταβολές της Απορρόφησης A ή της Μοριακής Απορροφητικότητας ϵ , σε συνάρτηση του μήκους κύματος λ

Εξίσωση Lambert-Beer

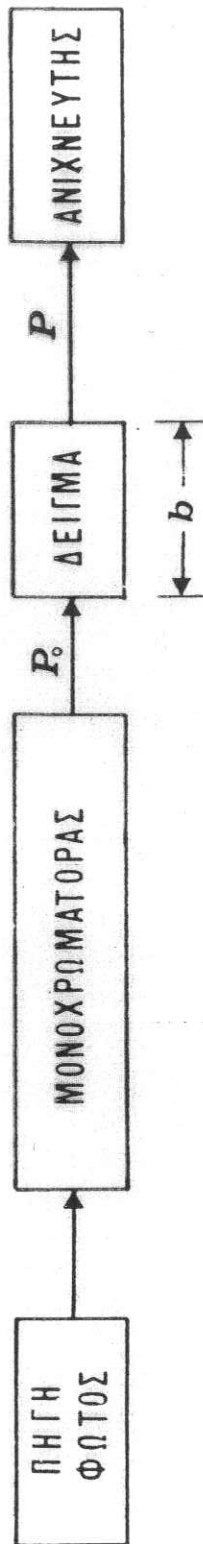
$I_0, I \Rightarrow$ ένταση
προσπίπτουσας,
εξερχομένης
ακτινοβολίας.

$d \Rightarrow$ πάχος επιβάδα, δια
της οποίας διέρχεται η ακτι-
νοβολία. (cm)

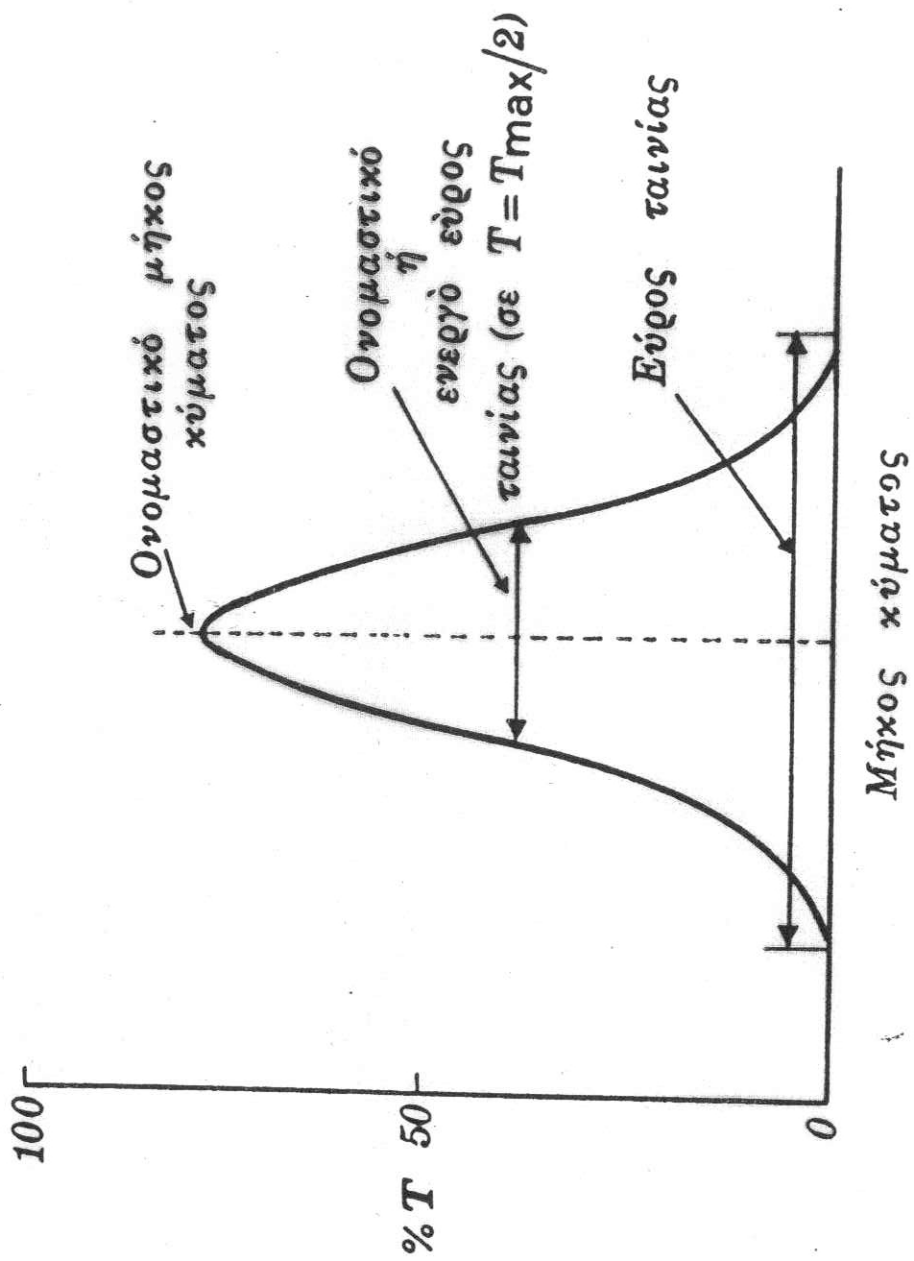
$c \Rightarrow$ συμμεντρωση διαλύμα-
τος (mol. L⁻¹)

$$A = \log \frac{I_0}{I} = \epsilon \cdot c \cdot d$$

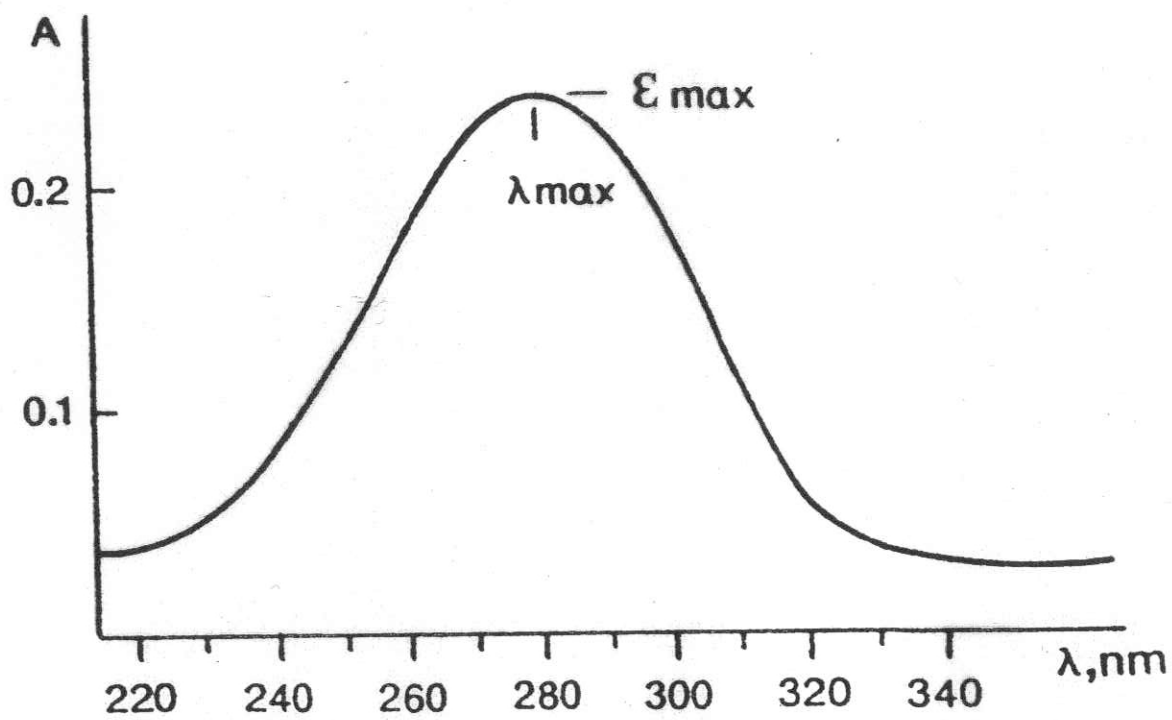
$$T = \frac{I}{I_0} \Rightarrow \text{διαπερατότητας } T\%$$

Σχηματικό διάγραμμα ποσοτικής φασματοφωτομετρίας.

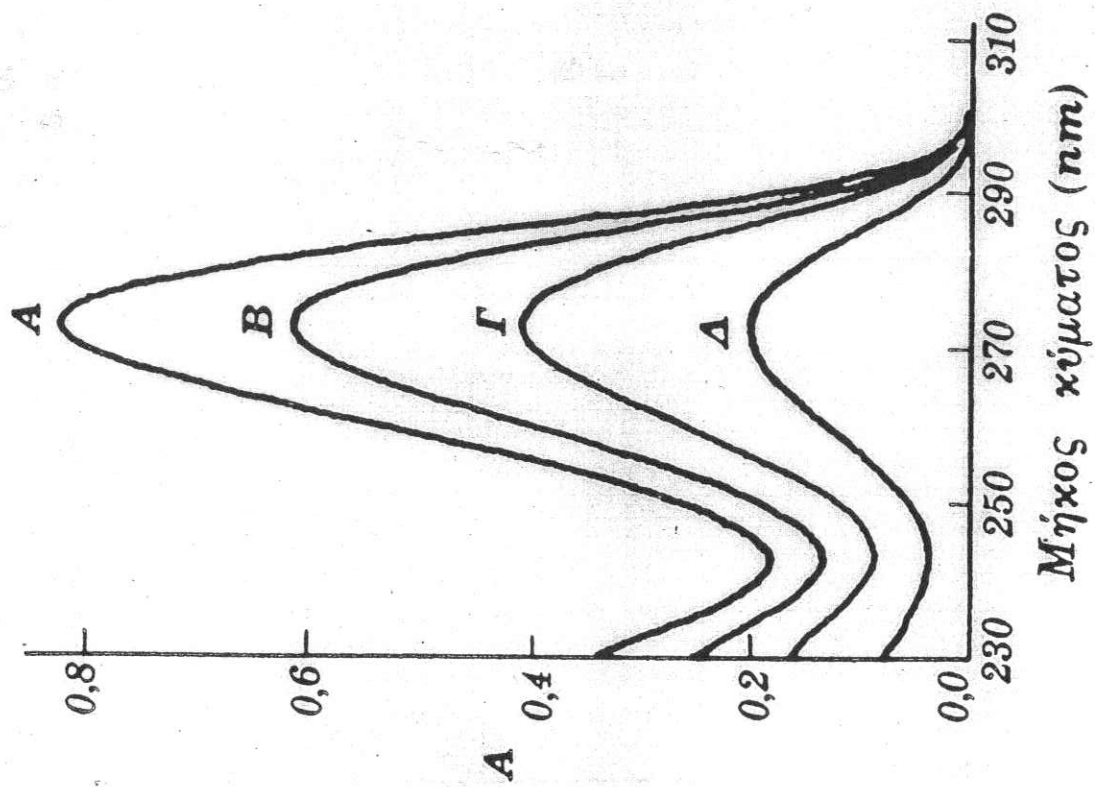

Κατανομή μηκών κύματος που διέρχονται από το φίλτρο.

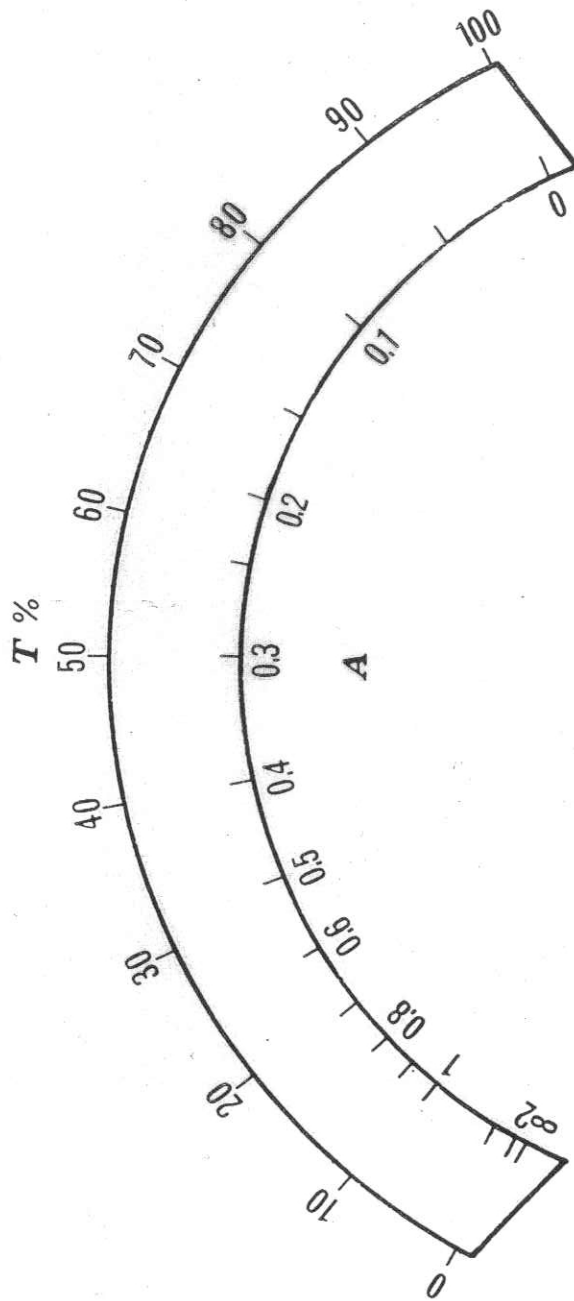

Φάσμα υπεριώδους της κυκλοεξανόνης

Φάσμα απορρόφησης υδατικών διαλυμάτων θεοφυλλίνης, σε κυψελίδα πάχους 1,000 cm. A: $8,00 \times 10^{-5} M$, B: $6,00 \times 10^{-5} M$, Γ: $4,00 \times 10^{-5} M$, Δ: $2,00 \times 10^{-5} M$.

Κλίμακες φασματοφωτομέτρου.